

Πολιτική Προστασία: Επείγουσα ανάγκη για έναν διαφορετικό τρόπο προσέγγισης

Φέτος η Μαγνησία δοκιμάστηκε από πυρκαγιές και πλημμύρες. Ανεξάρτητα από την σφοδρότητα της εκδήλωσης των φαινομένων, είναι γεγονός ότι οι αρμόδιες αρχές δεν τα κατάφεραν όσο καλά περίμεναν οι πολίτες στην αντιμετώπιση τους με αποτέλεσμα να εξελιχθούν σε καταστροφές.

Μπορούμε καλύτερα; Είναι δυνατόν να θωρακίσουμε τις κοινωνίες μας, ώστε στο μέλλον αντίστοιχα συμβάντα να μην εξελίσσονται σε καταστροφές;

Η απάντηση είναι θετική υπό την προϋπόθεση να αλλάξουμε τρόπο σκέψης, να χαράξουμε τις κατάλληλες πολιτικές, να αλλάξουμε σύστημα οργάνωσης και να ευαισθητοποιηθούμε ως φορείς και ως κοινωνία.

Το θεμέλιο αυτής της προσπάθειας θα αποτελέσει η πολιτική βούληση από την Περιφέρεια Θεσσαλίας και τους Δήμους, ώστε η Πολιτική Προστασία ως λειτουργία να αποτελέσει προτεραιότητα των πολιτικών τους. Όχι στα λόγια, αλλά με πράξεις και έργα. Ο Πρωθυπουργός ανέφερε πρόσφατα πως η πολιτική προστασία πρέπει να αποτελέσει οριζόντια πολιτική, υπόστρωμα στις περισσότερες κρατικές –και όχι μόνο- δράσεις. Περιφέρεια και Δήμοι πρέπει να είναι έτοιμοι να δράσουν με σχέδιο, αποτελεσματικά και αποδοτικά.

Στην συνέχεια θα αναφέρουμε μερικά παραδείγματα για να γίνει σαφής η κατεύθυνση προς την οποία πρέπει να κινηθούμε άμεσα.

Εκπονούνται σχέδια πόλης και δεν υπάρχει εκτίμηση επικινδυνότητας, ούτε λαμβάνονται υπόψη τα διδάγματα από παρελθοντικές καταστροφές ή από σχετικές μελέτες που έχουν εκπονηθεί (π.χ. Σχέδια Διαχείρισης Κινδύνων Πλημμύρας). Το ίδιο ισχύει και για την χωροθέτηση επενδύσεων και έργων υποδομής, όπου δεν λαμβάνεται υπόψη η επικινδυνότητα κάθε περιοχής.

Θα πρέπει να υπάρξουν εκθέσεις αποτίμησης της αντιμετώπισης των φετινών πυρκαγιών και πλημμυρών και τα συμπεράσματα να καλύψουν όλους τους σχετικούς τομείς και να ληφθούν υπόψη στους άμεσους και στους μεσοπρόθεσμους σχεδιασμούς της Περιφέρειας και των Δήμων. Ακούγεται αυτονόητο αλλά δεν είναι.

Η Περιφέρεια και οι Δήμοι θα πρέπει να εκπονήσουν συνολικό σχέδιο δράσης για την πολιτική προστασία (Master Plan). Μέσα από εκτενή διαβούλευση, ώστε οι φορείς και οι πολίτες να ενημερωθούν, να κινητοποιηθούν και να ευαισθητοποιηθούν. Με τον τρόπο αυτό το τελικό σχέδιο θα αποτελέσει κτήμα όλων και θα υπάρξει συνεχές ενδιαφέρον για την εφαρμογή του. Ιεράρχηση, τρόποι και μέσα χρηματοδότησης των αναγκών, επενδύσεις σε εξοπλισμό και προσωπικό, δημιουργία ειδικών σχεδίων, οργάνωση ασκήσεων, δημιουργία ευρύτερων συμμαχιών ανάμεσα στο δημόσιο, τον ιδιωτικό τομέα και τις τοπικές κοινωνίες πρέπει να βρίσκονται ανάμεσα στις άμεσα εφαρμόσιμες προτάσεις.

Ως κοινωνίες θα πρέπει να επενδύσουμε στην πρόληψη και προετοιμασία απέναντι σε πιθανές καταστροφές και όχι μόνο στην ικανότητα αντιμετώπισής τους, η οποία και αυτή πρέπει να ενισχυθεί. Για να γίνει αυτό χρειαζόμαστε καλά σχεδιασμένες και αποτελεσματικές Εκστρατείες ευαισθητοποίησης και ενημέρωσης φορέων και πολιτών.

Πόσο γνωρίζουν οι πολίτες τα θέματα της πολιτικής προστασίας; Είναι εξοικειωμένοι με τα μέτρα πρόληψης, προετοιμασίας και αντιμετώπισης των εκτάκτων αναγκών; Συμμετέχουν σε εθελοντικές ομάδες ή άλλες δομές που μπορούν να συνδράμουν τις αρχές πολιτικής προστασίας σε κάθε στάδιο της διαδικασίας; Οι δράσεις ενημέρωσης των πολιτών θα

Πολιτική Προστασία: Επείγουσα ανάγκη για έναν διαφορετικό τρόπο προσέγγισης

πρέπει να γίνονται σε τακτά χρονικά διαστήματα, αξιοποιώντας όλα τα διαθέσιμα μέσα. Αν οι πολίτες ξέρουν τι να κάνουν σε μια έκτακτη ανάγκη, το έργο των αρχών θα γίνει ευκολότερο. Περιφέρειες και Δήμοι θα πρέπει να είναι έτοιμοι να αξιοποιήσουν τους πολίτες που θα έχουν την διάθεση να προσφέρουν, ώστε η προσπάθεια να έχει συνέχεια και να συμβάλει στην δημιουργία κουλτούρας πολιτικής προστασίας στην κοινωνία, ιδιαίτερα στις νέες γενιές.

Μια τέτοια αλλαγή παραδείγματος στον τρόπο που αντιμετωπίζεται η πολιτική προστασία στην χώρα μας απαιτεί και αλλαγή στην συμπεριφορά των αρμόδιων αρχών μετά από τις καταστροφές. Εκπόνηση εκθέσεων αποτίμησης των καταστροφών με στόχο να γνωρίζουμε επακριβώς τα σημεία και τα πεδία που πρέπει να βελτιωθούμε και τους τομείς που πρέπει να επενδύσουμε. Τα σενάρια για τα οποία χρειαζόμαστε περισσότερες και καλύτερα σχεδιασμένες ασκήσεις. Ποιες συνεργασίες πρέπει να επιδιώξουμε εντός και εκτός χώρας για να βελτιστοποιήσουμε το σύστημα πολιτικής προστασίας σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο.

Εδώ έγκειται και η ευθύνη των Περιφερειακών και των Δημοτικών Αρχών. Ευθύνη να κρατήσουν και να βελτιώσουν ότι λειτούργησε καλά σε μια έκτακτη κατάσταση, ευθύνη να αλλάξουν ότι δεν δούλεψε όπως έπρεπε. Ευθύνη αξιοποίησης των διαθέσιμων τεχνολογιών και των καλών πρακτικών επενδύοντας στην πολιτική προστασία και στους ανθρώπους της. Πόροι και υποστήριξη μπορούν να βρεθούν. Χρειάζεται πολιτική βούληση, αλλαγή νοοτροπίας, και να δουλέψουμε όλοι μαζί. Τώρα.

Ευάγγελος Κατσαρός

Ερευνητής Πολιτικής Προστασίας

Ινστιτούτο Πολιτικής Προστασίας Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας

Πολιτική Προστασία: Επείγουσα ανάγκη για έναν διαφορετικό τρόπο προσέγγισης